

en i 9 perioder inddelt grundig gennemgang af lønudviklingen 1914—1950. Her som i de følgende kapitler er medtaget oplysninger ikke alene om arbejderne i byerhvervene, men også om landbrugets arbejdere, søfolk, privatfunktionærer og tjenestemænd. Årsagerne til lønbevægelserne analyseres, og det nævnes også i en del tilfælde, hvorledes det efter forfatterens mening ville være gået, om en anden politik var blevet ført. Kapitel II er kortfattet (s. 76—85), men giver på den begrænsede plads en meget interessant opsummering af udviklingen i nominalløn, realløn og lønnens andel i nationalindkomsten; forfatteren konfronterer i denne forbindelse løn- og produktivitetsudviklingen med de gamle Davidson- og Wicksellnormer for pris- og lønniveauets relative bevægelser. Det noget bredere kapitel III (s. 86—110) giver på tilsvarende måde en opsummering af forskydningerne i lønstrukturen. Hertil føjes en god redegørelse for årsagerne til og virkningerne af lønnivelleringen og den nogenlunde ensartede lønstruktur. Endelig behandles i kapitel IV (s. 111—160) den nuværende lønstruktur indenfor forskellige erhvervsområder og for forskellige persongrupper; herunder belyses lønnens variation med social stilling, uddannelse, alder, køn og opholdssted samt offentlig og privat ansættelse. I et større bilag (27 s.) gives en oversigt over tjenestemandslønssystemets historie og virkninger.

Besvarelsen viser, at forfatteren har et nøje kendskab til det danske arbejdsmarked såvel i de behandlede tidligere perioder som i nutiden. I sin behandling af problemerne lægger han betydelig økonomisk forståelse og selvstændighed for dagen, ligesom han får lejlighed til at demonstrere sine evner både som statistiker og økonomisk historiker. Fremstillingens form er som helhed klar og god, omend visse steder noget tung.

Alt i alt giver afhandlingen en god og fyldig besvarelse af den stillede opgave, og den repræsenterer et så stort og dygtigt arbejde, at bedømmelsesudvalget, der har bestået af forhenværende nationalbankdirektør C. V. Bramsnæs, professor, dr. polit. Carl Iversen, direktør i »Bikuben« Jens Toftegaard og professor, dr. polit. F. Zeuthen, har besluttet at tildele forfatteren den udsatte belønning på 5.000 kr.

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at forfatteren er undervisningsassistent ved Københavns Universitet, sekretær i Det statistiske Departement, cand. polit. Poul Milhøj.

EKSAMENSOPGAVERNE I ØKONOMI OG STATISTIK

Københavns Universitet

Statsvidenskabelig eksamen, vinteren 1952—1953.

1. del:

Nationaløkonomi.

1. Sammenhængen mellem beskæftigelsesniveau og nationalindkomst.
2. Hvad er bestemmende for priselasticiteten i efterspørgslen efter kul?

Driftsøkonomi.

1. Redegør for forskellige typer af omkostningsfunktioner.
2. Hvorledes vil en virksomhed reagere overfor en forhøjelse af lønningerne?

2. del:**Nationaløkonomiens teori. I.***Gammelt pensum.*

Hvilke vanskeligheder møder anvendelsen af real-cost begrebet i nationaløkonomiens teori?

Nyt pensum.

Anvendeligheden af forudsætningerne om gevinst- og nyttemaximering ved forklaringen af økonomiske forhold drøftes og belyses med nogle eksempler.

Nationaløkonomiens teori. II.

Giv en kommentar til følgende uddrag af en ledende artikel i et københavnsk dagblad:

»Der er talt meget om omkostningernes uheldige indflydelse på vore eksportmuligheder. Der er endda talt så meget herom, at der vistnok er ved at danne sig det indtryk, at hvis det ikke var for eksportens skyld, kunne omkostningerne uden skade rage op i skyerne. Desværre er forholdet et andet. Det er da først og fremmest for vor egen skyld, at omkostningerne må holdes nede. Ellers bliver priserne jo så høje, at vi ikke kan købe varerne Jo dyrere en vare er, jo mindre bliver den del af befolkningen, der kan købe den. Jo mindre bliver følgelig forbruget af varen og jo mindre arbejdet med fremstillingen. Et højt omkostningsniveau hindrer os ikke alene i at sælge til udlandet. Det hæmmer beskæftigelsen og bremser forbruget på hjemmemarkedet, og derfor drejer hele sagen sig ikke først og fremmest om eksport. Det drejer sig først og fremmest om vor egen levestandard.«

Nationaløkonomiens politik. I.*Told- og traktatpolitik.*

Der ønskes en kritisk gennemgang af de vigtigste argumenter for og imod at fastholde mestbegunstigelsesprincippet i dansk handelspolitik.

Finansvidenskab.

De økonomiske konsekvenser af, at indkomstskatten delvis erstattes af en almindelig omsætningskat.

Landbrugspolitik.

Hvilke forhold øver indflydelse på prisen på landejendomme?

Nationaløkonomiens politik. II.*Trafikpolitik.*

Betingelserne for at erstatte sporveje med omnibusser i bytrafikken.

Socialpolitik.

Hvad kan siges for og imod under forhold som de nuværende her i landet helt eller i det væsentlige at overlade ordningen af arbejdsvilkår til organisationerne.

Industri- og handelspolitik.

Sammenlign de økonomiske virkninger af karteller af forskellig type.

Økonometri.

Giv en kritisk fremstilling af de i tilslutning til input-output tabeller opstillede modeller.

Statistik.

A. Hvilke konklusioner kan drages af Statistisk Årbogs tabel 31: Døde under 1 år; ægtebørn og børn født udenfor ægteskab 1950.

Konklusionerne underbygges med middelfejlsberegninger i det omfang, det skønnes nødvendigt. (Statistisk Årbog 1951, tabel 31).

B. Undersøg om de i 1950 solgte landbrugsejendomme kan betragtes som et tilfældigt udsnit af samtlige landbrugsejendomme.

Aarhus Universitet**Økonomisk eksamen, vinteren 1952-53.****1. del:****Nationaløkonomi.**

- a) Gør i hovedtræk rede for forskellen mellem statisk og dynamisk analyse.
- b) Hvorledes reagerer udbudet af en vare på kort og længere sigt overfor ændringer i efterspørgslen efter den pågældende vare.
- c) Gør rede for prisdannelsen ved forsinket udbudstilpasning (spindelvævstilfældet).

Driftsøkonomi.

1. a) Der ønskes en redegørelse for Hoover's tilfælde, idet det forudsættes, at virksomheden kun afsætter sit færdigprodukt i eet delmarked.

b) Vis, hvorledes afsætningen x , køberprisen p og den af virksomheden opnåede gevinst G afhænger af højden af transportomkostningerne pr. færdigproduktenhed fra produktionscentret til delmarkedet, og gør dernæst rede for, hvorledes man kan bestemme den funktion, der beskriver virksomhedens individuelle efterspørgsel efter transportydelse m. h. t. færdigproduktet og diskuter denne funktion.

Det forudsættes, at virksomheden tilstræber maksimal gevinst.

2. Gør i korte træk rede for forskellen mellem et kontingenteringskartel og et kvotakartel.

Hvilken virkning vil en kvotaftale, kombineret med en bøde- og præmieordning, have for den indbyrdes konkurrence mellem deltagerne i et kvotakartel?

Samfundsbeskrivelse.

Giv på grundlag af Statistisk Årbogs tabeller en redegørelse for typiske forhold vedrørende arbejdsløsheden i Danmark.

Påvis eventuelle karakteristiske bevægelser heri for årene 1948—50, og anfør eventuelt yderligere årbogsmateriale til belysning af baggrunden for disse bevægelser.

Materiale: Stat. Årbog 1949, 1950 og 1951.

2. del:**Nationaløkonomi.**

Hvilke virkninger har forskydninger i forbrugs- og investeringstilbøjeligheder for indkomstdannelsen i et land, og hvilke forholdsregler kan det offentlige (incl. seddelbanken) tage for at stabilisere indkomstdannelsen?

Driftsøkonomi.

De faste omkostningers stilling i det interne regnskabsvæsen og deres betydning i forbindelse med: a) den kortperiodiske resultatberegning, b) prisfastsættelsen for virksomhedens færdigprodukter og c) virksomhedens investeringsovervejelser.

Statistik.

På grundlag af tabellerne 163 og 166 i Statistisk Årbog 1951 ønskes foretaget en undersøgelse af stigningen i leveomkostningerne 1935—51 for arbejdere og funktionærer i forskellige indkomstklasser.

For nogle udvalgte indkomstklasser af begge kategorier beregnes særpristal, som sammenlignes med det officielle pristal.